

Redakcija, ekspedīcija un kantors
Rīgā, Citadēlē, Muižas ielā Nr. 1

Tālr.: redakcijai 44-20, ekspedīcijai,
kantoriem un drukatavai 38-61.

Redakcijas runas stundas:
4-5 p. d.

L A T V I J A S K A R E I V I S

Sludinājumu maksa:	
Priekšpusē par viensl. petit rindīņu	80 snt.
Tekstā par viensl. petit rindīņu	40 "
Firmu un izpircēju slud.	20 "
Pārējie	16 "
Kaŗa iestādēm	12 "
Kareļviem un darba meklētājiem	6 "
+ 5% slud. nod.	

Abonēšanas maksa:	
Ar piesūtīšanu par 1 mēnesi	Ls 1.90
Uz ārzemēm " 1 " "	3.-

Notiekumi manuskriptu iesūtītājiem: Uz manuskriptiem atzīmējams autora vārds, adrese un honorāra lielums. Honorārs izņemams mēn. laikā pēc raksta nodrukāšanas; pretējā gadījumā honorārs netiks izmaksāts. Sīkākus rakstus redakcija neuzglabā un atpakaļ nesūta. Lielākus nelizlietotus rakstus izsūta autoram, ja pieliktas pastmarkas.

Kā skolu jaunatne sagaidīs Estijas viesus.

Pie izglītības ministrijas nodibināta sevišķa komisija, kurā izstrādājusi sekošu darbības planu, lai godam saņemtu un pavadītu Estijas augstos viesus. 9. maija rītā, ierodoties viesiem Latvijas Valkas stacija, viņus sagaidīs visu Valkas pilsētas skolu audzēkņi ar Rūjienas valsts vidusskolas orķestri priekšgalā. Tapat vilcienam pienākot Valmierā, viesus stacijā sagaidīs visas pilsētas skolas ar skolotājiem un audzēkņiem ar valsts vidusskolas orķestri un kori priekšgalā. Skolnieki būs pušķojušies ar karodziņiem un ziediem. Tāda pat augsto viesu sagaidīšana notiks Cēsu stacijā. Gadījumā ja vilciens pieturēs Siguldā, tad uz turieni izbrauks apsveikt mūsu viesus Rīgas skolotāju instituta koris; arī vietējās pamatskolas skolēni ieradīsies stacijā ar Siguldas lauku ziediem, lai tos pasniegtu viesiem. Iebraucot vilcienam Rīgas stacijā 9. maija rītā, Estijas viesus sagaidīs vidusskolu skolēnu koris. Gar abām ielas malām, sākot no stacijas līdz pilij būs nostādīti Rīgas mācības iestāžu audzēkņi, pušķojušies zaļumiem un abu valstu karodziņiem. Meitenes pēc iespējas būs ģērbušās tautiskos apģērbos.

Svētdien, 10. maijā, Estijas viesiem atstājot pili un dodoties uz Esplanādi, kur notiks parade, Rīgas mācības iestāžu vecāko klasu audzēkņu rindas ieslēgs visu ceļu no pils līdz Esplanādei.

Pirmdien, 11. maijā, plkst. 10 no rīta Nacionālā operā jeb teātri paredzēts sarīkot bērnu rītu, uz kuru ieradīsies Estijas viesi un mūsu valdības priekšstāvji. Šinī bērnu rītā uzstāsies Rīgas un Jelgavas skolotāju institutu un citu skolu kori, Ašmanes un Viegner ritmo-plastisko skolu audzēknes, ka arī būs citi muzikāli priekšnesumi. Plkst. 12 naktī Estijas viesiem atstājot 11. maijā mūsu galvas pilsētu no pils līdz stacijai būs nostādīti mācības iestāžu audzēkņi. Viesu svinīgā sagaidīšana un pavadīšana, ka arī pa viņu viesošanās laiku mūsu galvas pilsētā ņems daļu ap 18.000 mācības iestāžu audzēkņi. Viesiem atstājot Rīgu paredzams arī sarīkot studentu lapu gājieni. Ša plana izvešanai dzīvē notiks vēl dažas apspriedes valsts prezidenta sekretariātā. Skolām, kurās ņems daļu pie viesu sagaidīšanas, jāpieteic skolēnu dalībnieku skaits līdz 30. aprīlim izglītības ministrijas sevišķai komisijai. "Bērnu rītā" noorganizēšanai ievēlēja no izglītības ministrijas darbiniekiem sevišķa komisija.

Likumprojekts par iepriekštermiņa atvaļināšanu no obligatoriskā dienesta.

Ministru kabinets pieņēmis likumprojektu, saskaņā ar kuru, pēc pag. gada parauga, kara ministriem tiek piešķirta tiesība šinī gadā atsvabināt no obligatoriskā karadienesta tos kareivjus, kas nodienējuši armijā ne mazāk kā 15 mēnešus u. s. Likumprojektu virzīs parasta kārtībā.

Bez tam ministru kabinets pieņēmis papildinājumu kara klauzulas likuma. Pēc šī projekta dažu ticību karavīriem (židiem, adventistiem) atļauts svinēt savas baznīcas svinamās dienas, bet tādā gadījumā tiem kara dienesta ilgumu pagarinas par 3 mēnešiem.

Latvijas-Lietuvas tuvināšanās iespējas.

Sakarā ar Lietuvas arlietu ministra Čarneka vizīti Latvijā, arlietu ministrs Z. A. Meierovics LTA. līdzstrādniekam izteicās: Latvijas tauta un viņas valdība ir ļoti priecīga par mūsu kaimiņvalsts arlietu ministra apciemojumu, kas liela mēra palīdzēs tiešās sarunas pārbaudīt un noskaidrot Lietuvas-Latvijas politiskās attiecības un stiprinās dabīgās saites un nepieciešamo kopdarbību starp brāļu tautām. Mēs gribam šīs saites arī formēli nostiprināt, noslēdzot kā pirmo soli ar Lietuvu šķirtīgas līgumu, kas pierādīs visai pasaulē mūsu Tautu Savienības gara un miera centienos pamatojošos politiku. Saimnieciskā laukā pieliksīm visas pūles, lai tuvotos Lietuvai līdz ciešākai saimnieciskai un muitas apvienībai, bet saprotot tehniskās grūtības šinī jautājuma centisīmies realizēt plašāko programmu, kāda tagadējā momentā iespējama, meklējot kopējus ceļus, kas nodrošinātu abu valstu

saimniecisko uzplaukšanu un savstarpējo ekonomisko attiecību sekmīgo attīstību.

Z. Meierovica domas drošības jautājumā.

"Vossische Zeitung" sniedz interviju ar Latvijas arlietu ministri Meieroviciu starptautiskās drošības jautājumā. Ministrs izteicās, ka to vislabāk varētu atrisināt starptautiska parlamentarisma ceļā, par kuru praktisko veidu jāklūst Tautu Savienībai. No visiem mēģinājumiem, kas līdzšim darīti šai virzienā, Zēnevas protokols iet vistālāk. Ja izveidosies pamati t. s. "regionāliem drošības līgumiem", tad būšot akurs arī jautājums par Latvijas līdzdalību. Vācijas un pēc tam, varbūt, arī Krievijas iestāšanās Tautu Savienībā, pēc Meierovica domām, varēs drošības lietu stipri veicināt.

Izglītības ministrs A. Kalniņš saslīmīs.

Vēl vakar viņa slimības stāvoklis bija diezgan nopietns un viņš bija spiests palikt gultā.

Noteikumi par valsts darbinieku atalgojumu

patlaban galīgi izstrādāti no tautas labkl. min. un tos nākošās dienas iesniegs ministru kabinetam. Pēc šiem noteikumiem paredzēta valsts darbiniekiem algu paaugstināšana ik pēc katriem 3 gadiem, 5 proc. apmērā. Attiecība starp augstākiem un zemākiem darbiniekiem ir paredzēta 1 : 8.

Instrukciju par dzīvokļu piešķiršanu

valsts civilresoru darbiniekiem izsludinās nākošās dienas darba ministrija.

Kalendara reforma.

Sakarā ar paredzamo kalendara reformu, darba ministrija bija piesūtījusi atsauksmei vairākiem resoriem un organizācijām kalendara reformas projektu. Līdz šim saņemtas atsauksmes no Universitātes, no garīgo lietu pārvaldes un Latv. arodu biedr. Centrales. Visi atzīst minēto reformu par vēlamu.

Sapulce Latvijas-Estijas muitas unijas leetā

notiks Tallinā 10. maijā "Ihisklubi" telpās, kurā piedalīties uzaicināti Višetijas tirgoņu apvienība, Rēveles biržas komiteja, visas lielākās tirgoņu un rūpnieku organizācijas un pašvaldību priekšstāvji. Kā referenti uzstāsies plaši pazīstami tirdzniecisko aprindu priekšstāvji un ekonomisti, N. Kōstners, A. Gutmans, A. Šipai, Dr. E. Amende. Bez tam uzstāsies arī finansu ministrs L. Sepps un Estijas konsuls Rīgā H. Kukks.

Uzbrukums virsniekam Polijā.

Šinīs dienās Varšavā noticis sekošs starpgadījums. Varšavas apgabala tiesa iztiesāta prāva pret personām, kuras apvaino špionāžā par labu pad. Krievijai. Kad izsaukti liecinieku vārdi, izrādījies ka uz tiesas sēdi nav atnācis Polijas armijas poručiks Jendrašeks. Uz to advokats kurš aizstāvējis apsūdzētos izsaucies: "Provokators, baidās no tiesas". Otrā diena, kad tiesas sēde atjaunota, poručiks Jendrašeks ieradies tiesas sēdē un visas publikas klatbūtne advokātam devis plīķi uz ko advokats nav reaģējis. Pēc tiesas partraukuma advokats izrāvis revolveri un raidījis uz poručiku Jendrašeku 6 šāvienus, kuri par laimi, mērķi netrāpījuši. Advokats apcietināts un viņam draud bargs sods.

Padomijas agitatoru aresti Polijā.

Polijas politiskā policija šinīs dienās arestējuse 3 personas kuras nesen ieradusās Polijā no pad. Krievijas. Viņas apvaino, ka pirmos Lielienes svētkos dzinūšas komunistisku agitāciju starp Polijas armijas kareivjiem-pareizticīgiem. Polijas politiskai policijai ir pamats domāt, ka arestētie ir beiguši spec. OGPU agitatoru skolu. Uz pad. Krievijas robežas Dombrowskas sādža Polijas policijai izdevies arestēt kādu Svobodoviču kurš atzinies, ka viņš ir Minskas nodaļas OGPU agents un organizējis lielāku skaitu bandu ieburkumus Polijā. Starp citu viņš atzinies ka lielnieki gatavojot jaunus uzbrukumus Molodečnai, Sarkanjiem, Viļeikiem, Stolbcem un Dubrovskai.

Anglijas finansu politika.

Finansu ministrs Čerčils iesniedza apakšnamā Anglijas jauno budžetu 1925.

Valsts drošība iekšlietminisŗra novērtējumā.

Iekšlietu ministrs E. Laimiņš vakar mūsu laikraksta priekšstāvī informēja par iekšlietu ministrijas darbību tekošā gadā: Iekšējais drošības stāvoklis jāuzskata par apmierinošu. Mināms tikai zādzību pavairošanās skaits pēdējos mēnešos Rīgā, kur darbojas vesela zagļu organizācija, tā sauktie "soņņiki." Tomēr policijai vainīgos zādzības pa lielākai daļai ir izdevies pienākt un nodot tiesu iestādēm. Pašlepkavību un nedabīgā nāve mirušo skaits šā gada pirmos trīs mēnešos ir 174 personas.

Administratīvā kārtā sodītas pavisam 5192 personas ar naudas sodu kopsumā par 124.000 latiem. Galvenie sodi krit par piederēšanu, nelegālu robežas pārnākšanu, dzīvošanu bez dokumentiem u. t. t. Kā var saprast no aprīņu priekšnieku un prefektu ziņojumiem, drošības sajūta iedzīvotājos salīdzinot ar pag. gadu ir manāmi uzlabojusēs.

Preses lietās jākaŗo galvenā kārtā ar pretvalstiska (komunistu) un pornogrāfiska satura literatūru. Ka vienu, tā otru cenšās gan ievest no ārzemēm, gan ražot iekšzemē. Ar iesūtāmo no ārzemēm literatūru samērā vieglāki cīnīties, jo iekšlietu ministrijai dotas tiesības noziedzīga satura rakstus konfiscēt. Citādi ir ar iekšzeme ražoto literatūru. Attiecībā uz to iekšlietu ministriem dotas tikai tiesības ierosināt licitas tiesu iestādēs. Pēdējam ne vienmēr viegli atrast sodu likuma pantu uz kuru pamata varētu saukt rakstu autorus pie atbildības.

Komunistu kustība Latvijā nav gājuse lielumā, salīdzinot ar iepriekšējiem mēnešiem. Galvenie komunistu pērķi atrodas lielākās pilsētās, turpretim uz laukiem var nomanīt tikai atsevišķas personas no vietējiem iedzīvotājiem, ka arī izbraucejus no centra. Komunistu darbība ir izpauzuses proklamāciju izkaišīšanā, agitācija, baumu un uztraukumu radīšanā par drizas patstāvīgas Latvijas krišanu u. t. t. Rīgā, Liepājā un Daugavpilī proklamācijas ir tikušas kaisītas vairāk. Uz laukiem mazāk. Proklamāciju kaisīšanā komunisti piemēro jaunus paņēmienu. Viņi neizsviez proklamācijas uz ielām, bet limē tas uz sienām, iesviež vēstulju kastīņās, izsūta pa pastu.

Komunistu darbībā tiek novērota jauna taktika; atsācīdamies no partijas izolešanas atsevišķā organizācija, komunisti pārgājuši uz metodi pēc iespējas plašāk iespīesties uzņēmumos un sabiedriskās organizācijas, organizējot tur šūnīņas.

Tā saucamās "Baltkrievu kustības" Latgalē gan tiek piekoptas, tomēr iedzīvotājos piekrišanu nerod, jo tā ir mākslīgi radīta. Kad savā laikā dibināja baltkrievu skolas, bija labs nodoms nākt palīgā baltkrievu kultūrelām vajadzībām. Bet par nozēlošanu radās cilvēki, kuri to izmantoja Latvijai naidīgos nolokos, lai iepotētu baltkrievos separatisma ideju, musinātu viņus pret Latviju, neapmierināties ar savu tagadējo stāvokli, bet vērst savus skatus uz citurieni, pat uz austrumiem un no

turienes gaidīt savu sapņu piepildīšanos. Saprotams, ka tas nav pieļāzams un jābūt nesaudzīgi stingriem pret visiem, kas ar tādu agitāciju nodarbojas. Tos no viņiem, kuri nav Latvijas pavalstnieki un kuri Latvijas viesmīlību tik nelietderīgi izmanto, izraidīs no valsts robežām.

Aizsargu darbībā ar jauna aizsargu nodaļas priekšnieka iecelšanu ienesta lielāka dzīvība, pateicoties ciešāku sakaru nodibīšanai starp pagastu aizsargu nodaļām un centru. Dots aizrādījums aizsargu dzīves izveidošanā un apmācībā ienest lielāku noteiktību un vienādu sistemu. Šinī nolūkā aizsargu nodaļas vadītājs un viņa 2 palīgi — instruktori, bieži apmeklē aizsargu nodaļas un sasauc aizsargu komandējošā sastāva apspriedes. Bez tam tiek piegriezta sevišķa verība, lai no aizsargu sastāva izslegtu nevēlamus elementus, kādu, lai gar ļoti maz, tomēr vienā otrā vietā atgādas un kuri ar savu uzstāšanos kaitē visai aizsargu lietai, dodami pamatu dažādiem apvainojumiem un uzbrukumiem. Aizsargu darbībā ienes traucējumu aizsargu satveršmes trūkums, ka arī līdzekļu trūkums, jo valsts aizsargu roganizācijai nak palīga tikai ar niecīgiem līdzekļiem.

Zinām, ka iekšlietu ministrija par maz rūpejoties pret ārzemnieku ieplūšanu Latvijā, nav pamata, un iebrauceju ārzemnieku skaits ir stipri mazinājies. Liels uzdevums stāv iekšlietministrijai priekšā ar jaunu pasu izsniegšanu iedzīvotājiem. Līdzšinējās pases atrastas par viegli viltojamām un tuvākā nākotnē visiem Latvijas pilsoņiem paredzēts izsniegt pases grāmatīņu veidā.

1. maija svinības.

Sogad vispārēja rikojuma par gājieni aizliegumu, ka tas bija pagājušā gadā — nebūs. Patreizējais stāvoklis, ka iekšējās drošības, tā politiskā ziņā nav tāds, kas prasītu gājieni aizliegumu.

Pilsētu prefekti un aprīņu priekšnieki rīkosies viņiem, ar likumu piešķirtas robežas, atļaujot gājienus, vai aizliedzot, ja tas, skatoties pēc vietējiem apstākļiem, būs nepieciešams. Nav paredzams, ka Rīgā vai citās pils. notiktu lielākas nekārtības, lai notiektu miera traucējumi. Saprotams, tas nenozīmē, ka izslegti atsevišķi incidenti starp atsevišķiem pilsoņiem vārdos un darbos. To novērst ne pie kādiem apstākļiem nav iespējams. Bet domāt, ka tādu incidentu dēļ būtu vajadzīgs noliegt vispār gājienus, man šķiet nebūtu pareizi. Aizliegums vienlīdzīgi attiektos uz tiem, kuri 1. maiju grib nosvinēt ka mūsu valsts svētkus, tā arī uz tiem, kas svēti šo dienu aiz citiem motīviem. Ja bus mēģinājumi izsaukt nekārtības, policija nekavējoši likvidēs šos incidentus, no kurās puses tie arī nenāktu, ar visiem viņas rīcībā esošiem līdzekļiem, kuru viņai domāju arī netrūks. Rīgā uz 1. maiju ir noteikti 3 gājieni: viens no socialdemokrātu partijas kopā ar Latvijas arodbiedrībām; otrs no Rīgas arodbiedrības (kreiso gājien) un 3 vakarā no Nacionalistu kluba.

K. B.

26. finansu gadam. Savā lielajā runā, kuru saimnieciskās aprindas šoreiz gaidīja ar ārkārtīgu interesi, Čerčils paziņoja, ka Anglija atgriežas pie zelta valūtas. Principiāls lēmums par to, pieņemts jau dažus mēnešus atpakaļ un kopš tā laika finansu ministrija uzpirkusi lielās sumās dolārus sevišķam fondam, kuru izlietos angļu mārciņas kursa stabilizēšanai uz zelta paritātes pamatiem. Patlaban šis fonds sasniedz jau 166 miljonus dolāru. To nodomāts pavairot vēl par 300 miljoniem ar aizņēmumu Amerikā. Anglijas bankai dotas pilnvaras sākot ar šodienu eksportēt zelta krājumus uz ārzemēm, ciktāl tas vajadzīgs valūtas stabilizēšanas operācijām. Izdevumu kopsūma jaunajā budžetā aprēķināta uz 799 miljoniem mār. sterliņu. Ienākumi sasniegtu, ja paliek spēkā visi līdzšinējie nodokļi, 826 miljonus, ieskaitot 9 ar pus miljona no vācu reparācijām, bet neieskaitot varbūtējus Sabiedroto parādu maksājumus. Valdība nolēmusi izmantot dažus ienākumu avotus vairāk, nekā līdz šim: paaugstinās nodokli uz mantojumiem un mūitu uz neapstrādātu zīdu; ievēdis no jauna, t. s., "Mak-Kennas" ievēdmuitas uz dažās luksus precēm, kuras Spoudzens pērncatēla; aplīks ar augstām mūitām ārzem-

ju alu. Sie un daži citi līdzekļi pavairo jaunā budžeta atlikumu līdz 37 miljoniem m. st. Tādēļ valdībai rodas iespēja zināmās nozarēs parak smago nodokļu nastu samazināt. Ienākumnodokļa likmes nolēmts pazemināt par 6 pensēm uz mārciņu sterliņu, līdz ar to piešķirot vēl sevišķus atvieglojumus darba algu saņēmējiem. Tālak valdība atcels muitas uz daudziem angļu domīniju un koloniju produktiem, piem. žavētiem augļiem, vīniem, cukuru, tabaku u. t. t., ka to prasa 1923. gadā noturētās imperijas konferences atzinumi. Šis pārmaiņas samazinās budžetu atlikumu no 37 miljoniem uz apm. 16.600.000 mār. sterliņu. Čerčils paziņoja, ka valdība izveidēsot dzīvē socialās apdrošināšanas reformu, lai labāki, nekā līdz šim, nodrošinātu strādnieku un citu algu darbinieku intereses. Liela runa vilks 2 stundas 36 minutes un tika uzņemta ilgstošiem applausiem. Visas ar jauno budžetu saistītas rezolūcijas apakšnamā ar lielu balsu vairākumu pieņēma. Tūlī pēc tam, kad Ņujorkas birža pienāca ziņa par Čerčila budžeta runu Anglijas parlamentā, angļu mārciņas kurss stundas ceturkšņa laikā pacēlās līdz 4,83 dol.

Lta.

Karaviru dzive.

Jūras krastu aizsardzības eskadras komandiers Keizerlings atgrīzās no komandējuma uz Franciju Rīgā rīdēt. Auto nelaimes gadījumā, par kuru sniegta pārspēlētās ziņas, jūras kapteinis Keizerlings no trieciena dabūjis nelielu iekšēju asiņu izplūdumu, no kura viņš jau atveseļojies.

Instruktoru un kareivju iesvētīšana. Rīgas garnizona priekšnieks uzdevis garnizona mācītājam Teriņam neiesvētīt instruktoru un kareivju iesvētīšanas mācību izvest divās grupās. Pirmajai grupai iesvētīšanas mācības iesāksies 4. maijā pulksten 18. Mācības notiks katru dienu no plkst. 18 baznīcā, kurā atrodas 4. Valmieras pulka novietojanas rajonā.

Koncertu-baili 2. maijā sarīko Maza Gildē Elektrotehniskā divīziona instruktoru rota. Sākums plkst. 20.

Galvenā štāba rotas koncerts-balle notika svētdien, 25. aprīlī lielās Gildes zālē. Visu vakara programmu izpildīja tikai paši kareivji un jaunākie. Koncertu atklāja jaunākie kareivji koris ar valsts himnu, pēc kam sekoja trīs E. Melngaiļa dziesmas leitnanta Egleņtāla vadībā. Kareivju balsis svaigas, spēcīgas, kadēļ koris atstāja patīkamu iespaidu un radīja pārliecību, ka vēl pēc zināma noslēpuma — Galvenā štāba rotas koris skaitsies starp labākiem mūsu armijā. Veckareivji bija sastādījuši dubultkvartetu, ar kura dziesmām ieguva daudz applausu. Spilgti — īpatnēji bija abi deklamatori — liriskais virsrerzants Kreicums un demoniķiskais rakstvedis Ozoliņš. Jaatzīmē, ka nopietnās deklamācijas viņi bija izstrādājuši labāk, kā humoristiski-satiriskās. Vījoliests, kareivis Valters sākumā likās bija uztraucies, tā ka lociņš mazliet drēbēja, bet drīz vien iedzīvojās un nospēlēja Šopena „Nokturne” un Toselli „Serenada” ar sirsnību un labu veiksmi, izpelnīdamies publikas labvēlību. Ļoti simpātisks bija kareivis Šmits. Viņam, kā pianistam, ir jau izstrādāta tehnika, laba gaume un mākslas izpratne. Viņam ieteicams arī turpmāk neatlaidīgi turpināt sava talanta izkopšanu. Par pānākumiem nav ko šaubīties. Vislabāko sajūsmu sacēla kareivju veiksmīgā vingrošana līdztekā un skaistās, interesanti veidotās piramīdes seržanta Karstā vadībā. Ņemot vērā apstākli, ka rotas jaunākie ļoti intensīvi nodarbināti militāram apmācībām, — ievērojami sasniegumi sportā samērā īsā laikā (tikai apm. 2 mēnešos) pelna ievērību, pierāda labu gribu un sevišķu centību, kā no virsnieku, tā kareivju puses. **ML.**

Aizsargu dzive.

Rīgas apriņķa aizsargu pulka Aizkraukles nodaļa

svētdien, 26. aprīlī, bij sarīkojusi apmācību, līdz ar sekojošu priekšlasījumu un teātra izrādi. Ieradās arī 3. aizsargu bataljona komandiers, rezerves virsleitnants Goba un 11. rotas komandiers, rezerves kapteinis Lasis. Aizkraukles aizsargu nodaļā skaitās ap 60 aktīvi aizsargi. Nodaļa noorganizēta samērā labi. Gandrīz visi aizsargi — kareivji, jo trūkst segļu. Izrīkojums iesākās ar Latvijas Aizsardzības biedrības lektora Mīlberga - Skujū Frīda priekšlasījumu: „Kadēļ mūsu senči pazaudēja neatkarību.” Pēc tam nēma vārdu rez. kpt. Lasis, pateikdamies lektoram un šos vilcienos pakāvejamies pie tagadējiem Latvijas republikas apstākļiem un tuvākā nākotnē veicamiem darbiem. Priekšlasījums noslēdza ar kopīgu tautas lūgšanu. Izrīkojums notika nesen atjaunotā un paplašinātā pagasta nama augšējā zālē, kur ierīkota arī neliela skatuve. Pēc tam aizsargi paši saviem spēkiem izrādīja R. Blaumaņa „Zagli” un „Pēc pirmā mitiņa.” **KK.**

Netiešā šaušana no lozmetējiem.

Jau sen atzīts, ka lozmetēju uzdevums ir apšaudīt ne tikai redzamus mērķus, bet arī neredzamus. Pirms kara neredzamo mērķu apšaudīšanai tika lietoti dažādi izpalīdzīgo paņēmieni. Kara laikā vācu, franču, tāpat arī angļu armijas šos palīdzīgos atmeta kā nepilnīgus un pārgāja uz netiešo šaušanu; bet krievu armija šie paņēmieni palika līdz kara beigām. Ar netiešās šaušanas ieviešanu vācu un citās armijās radās viņas piekritēji un noliedzēji. Neskatoties uz to, ka netiešā šaušana vispār jau ir atzīta, pastāv vēl arī tagad pretranas domas. Lai nāktu pie zināma noteikta novērtējuma un slēdziena, apskatīsim vispārīgas kas pamudināja pāriet uz netiešo šaušanu, un otrkārt netiešās šaušanas pozitīvās un negatīvās īpašības.

Pie tagadējās intensīvās artilērijas uguns lozmetējs ir spiests ieņemt segtu pozīciju. Kara laikā bieži vien vajadzēja apšaudīt tādas mērķus, kurus atrašanās vieta bija zināma, bet neredzama. Ar vieglā lozmetēja ieviešanu smagais izvērsās par tālkaucas ieroci un bez netiešās šaušanas viņam neiespējami veikt savu uzdevumu.

Netiešās šaušanas pozitīvās īpašības ir sekošas:

- 1) Lozmetējs pozīcijā ir pasargāts no ienaidnieka skatiena un līdz ar to arī no priekšlaicīgas iznīcināšanas, 2) ar netiešo šaušanu tiek sasniegts vislielākais šaušanas tālums, t. i. līdz 3500 mtr., 3) ienaidnieka pārsteigšana ar lozmetēju uguni būs pilnīgāka, 4) sekmīgu rezultātu naktī, miglā vai dūmos var dot tikai netiešā šaušana, 5) ieņemtās pozīcijas nebūs tik bieži jāmaina, 6) apkalpes zaudējumi būs mazāki.

No negatīvam īpašībām minamas sekošas: 1) Netiešā šaušana prasa ilgāku sagatavošanas laiku, 2) ņemot vērā skrejlinijas klājeniskumu, šaušana iespējama tikai lielākos atālumos, sākot no 1000 mtr., 3) novērojumi daudz sliktāki, nekā pie tiešās šaušanas, 4) lozmetēju uguns pastāvīgi saistīta ar izkliedi dziļumā un sāņus un tas pie netiešās šaušanas vēl vairāk sašaurina drošības joslu pašaušanai, 5) netiešā šaušana prasa lielāku municijas patēriņu, 6) apgrūtinātā pāreja no netiešās uz tiešo šaušanu, it sevišķi ja pozīcija izmeklēta aiz nogāzes, bet lozmetējam var bieži vien gadīties, ka uguns jāpārnes uz tuvākiem un svarīgākiem mērķiem.

Kā redzams, netiešai šaušanai ir savas pozitīvas un negatīvas īpašības. Tapēc pārāk aizrauties no netiešās šaušanas nebūtu ieteicams, bet pilnīgi atstāt arī neiespējami. Priekšroka būs jādod vienmēr tie-

šai šaušanai, bet netiešā izlietojama tādu mērķu apšaudīšanai, kuri nav redzami no lozmetēja novietojuma un tur, kur no viņas var gaidīt labākus rezultātus nekā no tiešās. Šādu gadījumu būs ļoti daudz, kā uzbrukumā, tā arī aizstāvēšanās kaujās. Uzbrukumā kaujā netiešā šaušana būtu pielietojama, pirmkārt aizsargājot sava karaspēka izvērsšanos, it sevišķi ja nav vēl pietama artilērija un tālākā uzbrukumā pabalstīt ar uguni vieglo lozmetēju grupu virziņos uz priekšu. Visvairāk būs pielietojama netiešā šaušana aizstāvēšanās kaujā. Vispārīgs atklājot traucējošu uguni, lai maldinātu ienaidnieku un piespiestu priekšlaicīgi izvēršties. Apšaudīt ar iznīcinošu uguni ienaidnieka pulcēšanās vietas. Radīt sprostuguni ienaidniekam pārejot uzbrukumā.

Kā būtu sagatavojama netiešā šaušana, lai panāktu sekmīgus rezultātus? Priekš tās ir vajadzīgs laiks. Parasti kaujā viss tiek ļoti asteigts, kas noved pie nepiemērotas rīcības. Šeit varētu ņemt piemēru no artilērijas. Tai pastāvīgi tiek dots laiks. Ja artilērijai to neliedzam, tad kamdēļ gan nevarētu arī lozmetējiem dot šo sagatavošanas laiku. Lozmetējiem piemērotu pozīciju atrast nemaz nav viegli un jāņem arī vērā, ka izlūkošana un pozīcijas ienēmšana, atrodoties tuvāk ienaidniekam, ir vēl grūtāka nekā artilērijai. Vispārīgi pozīcijas izvēle atkarājas no apvidus un apstākļiem. Nav ieteicams tās izmeklēt tuvu pie ienaidniekam labi redzamiem punktiem. Vai izdevīgāk novietot lozmetējus nogāzes priekšā, vai aiz nogāzes grūti teikt, jo kā viena, tā otrā gadījumā ir savas priekšrocības un savi trūkumi. Vēl grūtāk būs atrast piemērotu novērošanas punktu, jo no viņa jāredz: a) pēcspējas visi lozmetēji, b) ienaidnieks, un c) pašu karaspēka daļas. Ja viss tas ir, atliek lozmetējus pareizi notēmēt. Priekš tam ir vajadzīgi tikai laiks, labi sagatavoti šaušanas vadītāji un šāvēji. Ieskatī, itkā tēmēšana pārāk sarežģīta un tāpēc nepiemērota kara apstākļiem, ir nepamatoti, jo patiesība tā nav komplicētāka par tēmēšanu pie šaušanas no aizsēgtām pozīcijām un pā neredzamiem mērķiem.

Tā kā netiešā šaušana prasa attiecīgu, ne visai vieglu sagatavošanu, tad tā nav domājama atsevišķiem lozmetējiem, bet tikai pie lozmetēju grupējuma. Mazākā šaušanas vienība var būt lozmetēju rota un tikai sevišķos gadījumos var dot uzdevumus pusrotai vai pat vadam. — **SKR.**

Tukuma aizsargu pulka I. bataljons, saskaņā ar vietējās viesīgas biedrības valdi, bij sarīkojis jautājumu izskaidrošanas vakaru Tukuma viesīgas biedrības zālē. Vakaru atklāja Tukuma-Talsu kara apriņķa priekšnieks pulkvedis Mangulis. Pēc tam referēja rakstnieks Mīlbergs par aizsargu organizācijām un viņu nozīmi valsts dzīvē. Vakaru kuplīnāja biedrības koris ar vairākiem, daļi noskaņotām dziesmām. Bez aizsargiem, skolu jaunatnes un prava skaita citas publikas, uz priekšlasījumu bija ieradušies: Tukuma aizsargu pulka komandiers Kārklīns ar adjutantu, bataljona komandiers Lupmans, valsts vidusskolas direktors, vairāki skolotāji u. c. Šim līdzīgi vakari ir ļoti pamācoši un tamdēļ apsveicami. **tp.**

Arvalstu militārā dzive.

Estijas kara ministrs generalis Soots izdevis pavēli, kurā uzliek par pienākumu visiem Estijas armijas divīziju komandieriem, krastu aizsardzības, gaisa spēku un valsts iekšējās drošības priekšniekam, tāpat arī kara apriņķu priekšniekiem un Sāmu salas aizsargu nodaļas priekšniekam raudzīties uz to, ka vi-

niem padotos rajonos tiktu nostādīta vislielākā drošības līdzekļu ievērošana. Ministrs vajadzības gadījumos uzdevis rīkoties sevišķi enerģiski un ievērojot noteikumus kādi paredzēti viņiem ar piešķirtajām general-gubernatoru pilnvarām. Tālāk kara ministrs pavēlējis Estijas aizsargu nodaļām operatīvā ziņā padoties pirmās, otrās un trešās divīzijas komandieriem viņu atrašanās rajonā, tāpat arī padoties krastu aizsardzības, gaisa flotes un iekšējās drošības komandieram, kur aizsargi atrodas šā komandiera padoto spēku rajonos. Divīziju, krastu aizsardzības un gaisa flotes komandieriem, tāpat arī valsts iekšējās aizsardzības priekšniekam uzdotos nozīmēt ar sevišķu pavēli atsevišķi katrā garnizonā vai apakšrajonā speciālas personas, kurām būtu patotas uz vietām esošās karaspēka daļas un tāpat arī aizsargu nodaļas **K. Br.**

Ar Estijas iekšlietministru pavēli

Estijas krastu aizsardzības, gaisa flotes un iekšējās drošības priekšniekam generalmajoram Untam turpmāk padoti Reveles apriņķis ar pilsētu Rēveli un Baltijas portu, Hapsalas apriņķis ar pilsētu, Veisenšteinas apriņķis ar pilsētu izņemot Tapsas miestu. Gadījumā ja generalis Unts nevar izpildīt savus pienākumus, viņa vietnieks ir Estijas aizsargu

Karaviru vēstulnieks.

(Kara ier. Mūlberga vadībā).

Atvaļinātām karavīriem R. K. Ja utājum s. Pēc cik lga laika izdienas karaspēka daļās, ir tiešība iegūt un nēsāt atlēcīgās daļas karšu nozīmī? **A t b i l d e.** Pēc pusgada (6 mēneši) lga nevalnojama dienesta. Atļauju un nēsāšanas apliecību izdod daļas priekšnieks. **J a u t ā j u m s.** Vai likvidētā robezsargu 2. pulka krūši nozīmes ir vēl dabūjamas un kur? **A t b i l d e.** Pēc ievākām ziņām — nozīmes izgatavojis kāds gravieris Rīgā, Brīvības ielā, bet graviera vārds Galvenā štābā nav zināms. **Kareivim P.** **J a u t ā j u m s.** 1920. g. esmu dienējis kara zēnu rotā. Vai minētā rotā pavadītais laiks var tikt ieskaitīts obligatoriskā aktīvā kara dienesta izdienas laikā? **A t b i l d e.** Ievērojot, ka kara zēnu dienests nebū obligatorisks un ka viņi atrodoties kara zēnu rotā nav izgājuši visas tās kareivju zināšanas, kādas vajadzīgas obligatoriskā aktīvā kara dienesta kareivjiem, minētā rotā pavadītais laiks nav ieskaitāms izdienā. **Kareivim Z.** **J a u t ā j u m s.** Vai var tikt pieņemti virsdiensētā tehniķas karaspēka daļās bij. kareivji tehniski un vai, iesaucot 4 nedēļu ilgā apmācībā, viņi ieskaitāmi instruktoros? **A t b i l d e.** Pēc pastāvīšiem noteikumiem uz virsdiensētā var tikt pieņemti tikai instruktori un vecākie ārinādu amatos, bet ne kareivji. Iesaucot tehniķos kareivjus 4 nedēļu ilgā apmācībā tie instruktoros nevar tikt ieskaitīti, ievērojot, ka pirms ieskaitīšanas instruktoros, viņiem jānobeidz instruktoru rotas kurss. **Rakstvedim L.** **J a u t ā j u m s.** Kara skolā iesējos 1923. g. 1. oktobrī, pēc kam mani aizkomandēja uz pulku, kur nobēdzu instruktora kursus. Pēc kursu nobēgšanas tiku aizkomandēts uz ciltu pulku, kur sabiju līdz 1924. jūnijam, kad ģimenes apstākļu dēļ iesniedzu lūgumu izsēgt mani no kara skolas. 1924. g. 10. augustā mani izsēdza no skolas sarakstiem un reizē ar to ieskaitīja pulkā. Cik ilgi man vēl jādien obligatoriskā aktīvā kara dienestā? **A t b i l d e.** Saskaņā ar kara skolas pag. noteikumu 39. pantu kadetus, kuri izsējas no skolas pirms pilna kursa nobēgšanas, vai kurus izsēdē ar degradēšanu par uzvešanas, ieskaita karaspēka daļās, kur tūn virs obligatoriskā kara dienesta laika jānodien vēl skolā pavadītāis laiks un jāizpilda karaklausības likuma 77. pantā paredzētie noteikumi. To ievērojot jums, pēc obligatoriskā kara dienesta nobēgšanas, jānodien vēl karaskolā pavadītāis laiks. — **Ln.**

organizācijas priekšnieka galīgs pulkvedis A. Seimanis. **K. B.**

Karoga pasniegšana Polijas valsts prezidenta reprezentācijas kara spēka nodalā. Polijas valsts prezidenta apsardzībā pastāv sevišķa karaspēka nodaļa, kurā ietilpst viens eskadrons jātnieku un vairākas kareivju rotas un karas komandieri ir generalis Zarusskijs. Šas nodaļas uzdevums ir reprezentācijas gadījumos dot valsts prezidenta pavadīšanai speciālu kareivju nodaļu un kavalerijas eskadronu. Eskadrons sastāv no 200 kavaleristiem un katrā rotā ietilpst 200 kareivji. Bez tam pie nodaļas pastāv sevišķa auto vienība. Šins dienas Polijas valsts prezidents Voicechovskis pasniedzis šai apsardzības nodaļai karogu. Karoga pasniegšanas ceremonijā piedalījies Polijas kara ministrs generalis Sikorskis, galvenā štāba priekšnieks generalis Hallers, kavalerijas inspektors generalis Rozvadovskis, citi Polijas armijas augstākie vadoņi, Latvijas militārais priekšstāvis Polija plkv. ltn. Grinbergs un arī pārejo ārvalstu militārie priekšstāvji. **K. Br.**

Kas vainīgs pie 80 reichveristu noslīkšanas. Izmeklēšana par šausmīgo Vezeras katastrofu, kurā maksāja 80 kareivju dzīvības, izbeigta. Pamatoties uz izmeklēšanas materiāliem par vainīgo pie katastrofas atzīts sapieru bataljona virsleitnants Jordans, Ekspertu komisija, sastāvoša no 4 specialīstiem, valsts padomnieka Kreija vadībā pēc sīkas iepazīšanas ar katastrofas iemesliem konstatējusi, ka no 4 pontoniem sastāvošais prāmis varējis turēt visaugstāis 125 personas. Nelaimes gadījumā, turpretī, uz prāmjā novietoti 167 kareivji, un virsleitnants Jordans gribējis vēl vienu rotu uzvest. Tikai pateicoties minētās rotas komandiera protestam tas nav izdarīts. Bez tam, izmeklēšana vēl noskaidrojies, kā nelaimes gadījuma laikā ka-

Kā norisinājās Sofijas atentats.

Karavīri, kā ievainoto glābēji. Kāds aculiecinieks drausmīgo atentatu apraksta šādi: „Tikai nejausšs gadījums mani izglāba no nāves. 10 minutes pirms eksplozijas es ar savu draugu gribējam ieiet katedrālē. Te mans pavadoņs piepeši pamanīja, ka viņš izsmēķējis visus papirusus un lūdz mani tos nopirkt tuvākā kioskā. Tikko es biju atgājis pāris desmit metrus no katedrales galvenā portāla, pēkšņi aiz manis nodardēja briesmīgs grāviens. Gaisa strāva norāva mani gar zemi. Es sajūtu ieduramies mugurā asas sāpes. Kad pēc tam, ar lielām grūtībām pacēlos, es ieraudzīju aiz manis zemē nosviestu koka gabalu, kas bija izrauts no baznīcenu beņķa. Tas man bija sadauzījis muguru. Iecēju katedrālē bija aizsedzis dūmu un putekļu mākonis. Pirmā acumirkņī ne-

varēju izprast, kas noticis. No baznīcas puses atskanēja sirdi satricinoši saucieni pēc palīdzības.

Tad caur galvenām durvīm sāka drāzītais laukā ar gruvešiem un putekļiem pārkārti cilvēki. Sievietes un bērni tika norauti gar zemi, un pulis drāzās pāri samīto cilvēku līķiem.

Baznīcas priekšā bija izstādīta goda sardze. No tās daži līdzjutīgi virsnieki piesteidzās klāt trakojošam pulim un mēģināja novērst mēžonīgo paniku. Daži virsnieki un kareivji iespiedās baznīcā, lai sniegtu

cietušiem palīdzību. Līdz ar tiem iekļuva baznīcā arī es.

Tur ieraudzītais pārspēja to visbriesmīgāko, ko var iedomāties cilvēka fantāzija. Asiņainās kaudzēs gulēja sašķaidīti ķermeņi, rokas, kājas. Zem kādas nogāzušas kolonas atradās sievietes galva, bet viņas rumpis blakus nebija redzams. Dieva

namu piepildīja ievainoto un mirstošo vainas.

Tikko bija pagājušas 10 minutes pēc eksplozijas, ka no visām malām piesteidzās sanitārais personāls ar parsienamiem materiāliem. Automobiļos ieradās karavīri un policisti.

Tie ātri apvīka baznīcai apkārt ķēdi, ieradušies sapieru un ugunsdzēsēji ķēras pie cietušo izrakšanas no drupu kaudzēm.

Šinī lielā nelaimē vienīga laime bija tā, ka iebrukušais kupols bija no koka. Ja tas būtu bijis būvēts no ķieģeļiem, baznīcā neviens nebūtu palicis dzīvs.

Tagad Bulgārijas galvas pilsētā valda miers un kārtība. Bulgaru valsts iestādes atrada dokumentus, pēc kuriem atentata sarīkotāji Minkovs un Jankovs bija saņēmuši no

Maskavas 300 Ievus, bruņotas sacelšanās organizēšanai. Pēc atentata visi ir novērsušies no kreisām ekstremistu partijām, jo saprot, ka kārtību

var nodibināt tikai ar stingru un nesaudzīgu roku.

Tiešie komunisti gandrīz nemaz nav bulgari. Pēc Krievijas revolūcijām daudzi krievi bija sabēguši Bulgārijā. Maskavas propaganda pirmā kārtā gribēja atgūt sev šos savus kādreizējos pretiniekus. Tas nebija grūti. Krievi bija galvenā kārtā bez darba un maizes un savā izmisumā uz visu gatavi. Un no Maskavas ripoja šurp daudz naudas. Daudz zelta rubļi un „červonci...”

Tagad krievus Bulgārijā ienist tik ļoti, ka uz ielas vairs nedrīkst runāt krieviski. Ja kāds to sev gribētu atļauties, to uz vietas iepertu, vai pat nolīcētu.

Dažas dienas visa Sofija dzīvoja zem šausmīgās katastrofas iespaida. Kad iet pa ceļu, piepeši priekšā ejošais apstājas un noslauka asaras... bet dažas sievietes elso-damas piespiežas, atbalstu meklēdamas, pie pelēkiem mūrjiem...

reivji uz prāmja bijuši nevienādi novietoti. Nav ievēroti arī noteikumi, pēc kuriem pie prāmja vajadzējis būt rezerves pontonam, kā glābšanas līdzeklim nelaiemes gadījumā. Tāpat pontoni bijuši celti no nepiemērotā materiāla un domāti nevis prāmja ierīkošanai, bet tikai tītu būvei. Nemot vērā visu šādu, virsleitnants Jordans tiek saukts pie atbildības par nolaidību pie dienesta pienākumu izpildīšanas, kurās sekas ir bijusi 80 karavīru bojā iešana. Virsleitnantu Jordanu tiesās Mindenas zvērināto tiesa.

Valdības darbība.

Ministru kabineta sēde 28. aprīlī.
Pieņem un nolemj iesniegt Saeimai: a) likumprojektu par karavīru atvaļināšanu no kara dienesta 1925. gadā; b) likumprojektu par mēriem un svariem; c) papildinājuma projektu karaklausības likumā.
Ieceļ Mārtiņu Karpu par Jelgavas-Bauskas zemes grāmatu nodaļas priekšnieku un Alfredu Pēteronu — par papildu mīrtesnesi pie Latgales apgabaltiesas.

Dzimtene.

Kaucminde. M a j t u r i b a s s e m i n a r s. 28. aprīlī ar rīta vilcienu semināra audzēknes, audzinātāju padarbība, pārbauc Kaucmindē. Kā zināms, seminārs līdz novembra sākumam atradīsies Kaucmindē, kur tiks pāriet teoretiski un praktiski visi tie semināra priekšmeti, kuri ir lielāka vai mazāka mēra saistīti ar lauksaimniecību, sevišķi lielu vērību piegriežot sakņkopībai, dārkopībai, augļu pārstrādāšanai, piensaimniecībai un citiem priekšmetiem.

Kraukļi. A g r o n o m i s k a s p a l i d z i b a s j a u t ā j u m a. Kraukļu piensaimnieku sabiedrība "Nora" savā pilnā biedru sapulcē no 26. marta š. g. augšminētā jautājumā pieņēma sekošu lēmumu: pilna biedru sapulce, apspriežot jautājumu par agronomiskās palīdzības izvešanu, uz visstingrāko protestē par valsts pabalstu sadalīšanu starp vairākām un maksīgā dibinātām "centralēm". Visa agronomiskā palīdzība izvedama un visi valsts līdzekļi priekš agronomiskās palīdzības izvešanas nododami Latvijas lauksaimn. centralbiedrībai, kā vienīgi idejiskai organizācijai, kura minētos darbus ar trūcīgiem līdzekļiem jau sen ir veikusi.

Arzemes.

A. Kaktiņa viesošāns Parīzē.
Vakar vakarā dziedātais A. Kaktiņš viesojās Parīzes Lielā operā Verdi „Aida“ Radamesa lomā. Atzīmējot A. Kaktiņa panākumus Francijā, Parīzes ilustretais mēnešraksts „Teatrs, Māksla, Ekrans“ ievietojis A. Kaktiņa ģimeitni Demona lomā un par „Demona“ izrādī Monte-Karlo operā izsakās šādi. „Kaktiņam spēcijs un maigs baritons. Viņam bija panākumi kā dziedātājam un kā aktierim. Viņš izveidoja īpatnēju Demona tēlu. Kaktiņš ir latvietis, Nacionalas operas artists Rīgā.“
Cik Lietuvā kropļu un garā vāju.

Lietuvas centralais statistiskais birojs sakopojis datus no kuriem redzams, ka visa Lietuvā ir 26,377 kropļi un garā vāji no kuriem 15,866 vīrieši un 10,511 sievietes. No šā skaita 1389 vīrieši un 1740 sievietes ir neredzīgi ar abām acīm, mēmi — 1835 vīr. un 1388 siev.; kurli — 2258 vīr un 1296 siev., klībi — 4957 vīr. un 2666 siev., kupriši — 1083 vīr. un 973 siev., bez vienas rokas — 1583 vīr. un 508 siev., bez abām rokām — 70 vīr. un 54 siev., bez vienas kājas — 1056 vīr. un 443 siev., bez abām kājām — 741 vīr. un 207 siev., garā vājie — 913 vīr. un 717 siev., paralītiski — 481 vīr. un 519 siev.

Starptautiskā dekoratīvā mākslas izstāde

Parīzē svīnīgi atklāta aizvakar. Tā aizņem Lielās pils milzu telpas un atstāj monumentālu iespaidu. Republikas prezidentam ierodoties, uz atklāšanas ceremoniju bij sapulcējušies 4000 lūgtu viesu. Tirdzniecības ministrs svētku runā pateicās eksponentiem par viņu pūliem un uzsvēra, ka visur redzama cenšanās meklēt dekoratīvā mākslā jaunus ceļus. Ministrs preibilda, ka šī izstāde pelnot siltāko atbalstu tāpat, kā visi citi pasākumi, kas veicina starptautisko sakaru izkopšanu. Pēc vairākiem kora priekšnesumiem prezidents Dumergs pasludināja izstādi par atklātu. Goda viesi ar prezidentu Dumergu priekšgalā apstaigāja visas izstādes zāles, iepazīdamies ar eksponātiem.

Hindenburga nodomi.

„Main“ Berlīnes korespondents sekoši atstāsta politiskās idejas, par kurām no ticama avota informēts, ka tas saņemot ar feldmaršala Hindenburga nodomiem: 1) Vācija nedrīkstot uzskatīt par pilnvertīgiem tos līgumus, kas noslēgti ar vācu pēckara kreisajām valdībām; 2) Francijas un Vācijas savstarpējās tuvināšanas pamatā jāliekot cieša kopdarbība starp abu valstu lielrūpniekiem; 3) Hindenburgs, kurš ļoti augsti vērtē franču armiju, labprāt vēlētos redzēt franču—vācu antanti, vispirma kārtā pret lielniecisma briesmām; 4) Polija jāatzīstot par ļoti svarīgu faktoru Eiropas līdzsvara uzturēšanā, kādēļ vēlams arī vācu—poļu antante, vienojoties sarunu ceļā par „Dancigas koridora“ atdošanu Vācijai, pēc kam pēdēja garantētu visas pārējās poļu—vācu robežas neaizkaramību; 5) Hindenburgs esot gatavs turpināt sarunas par drošības pakta noslēgšanu, kura pirmais noteikums būtu svinīga Vācijas atsacīšanās no Elzas-Lotringas uz visiem laikiem. — Galvenās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs uzaicinājis Hindenburgu oficiāli paziņot, vai viņš ievēlētu valsts prezidenta amatā pieņem. Pēc laikrakstu ziņām feldmaršals saņem ikdienas tīkstošiem telegramu un vēstule ar laimes novēlējumiem. Līdzšinējais prezidenta vietnieks Simonss arī nosūtījis viņam telegrafisku apsveikumu un paziņojis, ka personīgi līdz ar savu sekretariatu stājas jaunā valsts prezidenta rīcībā, priekšdarbiem viņa pārnākšanai uz Berlīni. Aizvakar Hindenburgu uz laukiem netal no Hannoveras apmeklēja valstskancers Luters. Oficiāli ziņo, ka visos pārrunātos jautājumos tie bij vienis prātis. Dažādu nacionālistisko organizāciju — to starpā arī t.s. „kaujas apvienību“ — locekļi, kas desmitūkstošiem bija devušies turp, lai apsveiktu jauno valsts galvu, sarīkoja Hindenburgam par godu lielu manifestāciju. Parades maršs gar prezidentu ilga apmēram 2 stundas.

„United Press“ aģentūra uz telegrafisku pieprasījumu ekskeizaram Vilhelmam saņēmusi atbildi, ka viņš atsakoties izteikt par Hindenburga ievēlšanu jebkādu komentāru. „Rote Fahne“ publicē komunistu partijas centras vēstuli, ar kuru tā uzaicina Vācijas vispārējo arodniecisko savienību un socialdemokrātu partiju sarīkot kopā ar komunistiem 24 stundu generalstreiku tai dienā, kad Hindenburgs ieradīsies Berlīnē, lai stātos valsts prezidenta amatā. Pēc valstskancera Lutera atgriešanās no vizītes pie Hindenburga ministru kabinets otrdienas vakarā, pārrunājis politisko stāvokli, nolēma nedemisionēt, jo valsts prezidenta vēlēšanas nedodot iemesla to darīt.

Pasaules kronika.

Rumāņu-krievu sarunas par robežincidentu novēršanu pārtrauktas bez rezultātiem. Portugāles tauts vietnieku nams ar 55 pret 40 balsīm nolēmis sasaukt satversmes sapulci. Viņē atklāta higiēniska izstāde, kura ilgs līdz jūlijā beigām. Francijas ministru prezidents Penlevē pieņēma aizvakar vācu vēstnieku fon Hoešu. Hindenburga ievēlēšana netika pārrunāta. Parīzes policija izdarījis masu kratīšanas vietējo komunistu dzīvokļos. Atrasti ieroči un svarīgi dokumenti. Aizvakar sanāca uz pirmo sēdi jaunais Beļģijas parlaments. Kā senatā, tā tautas vietnieku namā ievēlētas mandātu pārbaudīšanas komisijas. Francijas ministru prezidents Penlevē aizvakar apspriedās ar iekšlietu ministri par soļiem nekārtību novēršanai 1. maijā. Pazīstamais čehu skulptors Sturda izdarījis pašnāvības mēģinājumu. Viņš ievainots ļoti smagi. Pēdējā laikā mākslinieks bijis ļoti nospiests un slimojis ar nerviem. Agrākais Prūsijas izglītības ministrs, Visbade-nes valdības prezidents Konrads Haeniss miris otrdien Visbadenē 49 gadu vecumā. Polijas pilsētu kongress otrdien slēgts. Republikas prezidents kongresa dalībniekiem sarīkoja banketu.

Galvas pilsēta.

Pilsoni! Atceraties kareivju bāriņus. Siev. pal. korpuss sarīko 1. maijā savu gadskārtējo vijolišu dienu, kurās atlikums nāk par labu kara kritušo bāriņu patversmei. Tīks sarīkoti: plaši tautas koncerti, ziedojumu vākšana ar bundziņām, bērnu vizināšana puškotos automobiļos. Vēlmaņa darza un Brīvības bulvārī uzceltas tēlts katris varēs izmēģināt savu laimi loterijā-allegri.
Sadursme starp SSS un LNK biedriem. Otrdien pievakarē vairāki socialdemokrātu sporta savienības biedri uz ielām izplatījuši 1. maija uzsaukumus. Lapiņu izdalīšana notikusi arī uz Martas ielas, pretī Nacionalistu klubam. Starp sportistiem un garamejošiem klubistiem notikusi asa vārdu maiņa, kura vēlāk pārgājusi darbos. Svīstīti akmeņi un izmēģinātas dūres. Piesteidzies no Kr. Barona ielas policijas kārtbnieks un uzaicinājis skandalistus un ziņkārīgo publiku izklist. Tā ka tas uzreiz nav darīts, policists devis vairākus šāvienus gaisā.
Policija aizturējusi 20 gadus veco SSS biedri H. Trēziņu no Lienes ielas, kurš bijis bruņojies ar ap pēdu garu un 1 colli resnu gumijas sitamo. Pa ceļam uz

Saeimas 29. aprīļa kopsēdes.

Rīta sēdi
atklāj plkst. 10 un vada priekšsēdētāja biedrs A. Alberings. Dienas kārtība valsts budžets 1925./26. saimniecības gadam. Vispārējās debātes par valsts budžetu nobeidza pagājušā sēde. Nobal-sošana nāk pāreja uz budžeta caurskatīšanu pa daļām. To pieņem ar 48 balsīm pret 29 (kr. socdem.). 1 (Nurokam) atturoties. Apspriežot kārtējos ienējumus bez debā-tēm pieņem valsts prezidenta un viņa sekretariata (Ls 5820.—), Saeimas un Sa-eimas kanceļjas (Ls 1720.—) ministru ka-bineta un valsts kanceļjas (Ls 24.115.—), valsts kontroles (Ls 3600.—), arlietu mi-nistrijas (Ls 952.720.—), tieslietu ministri-jas (Ls 1.031.750.—), iekšlietu ministrijas (Ls 1783.157.—) un izglītības ministrijas (Ls 1.862.589.—) kārtējo ienējumumu budže-tus. Pie finansu ministrijas ienākuma budžeta Fr. Trasuns (latg.) liek priekšā muitas un netiešo nodokļu depart-amentu ienākumu caurskatīšanu atlikt pēc izdevumu budžeta, lai vēlāk varētu izvest vajadzīgos pārrozījumu. — R. B i l m a n s (kr. s.-dem.) kritizē finansu mi-nistrijas politiku muitas un nodokļu jau-tājumos. Tirdzniecības bilances pasivitāte jānovēršot. Kapitālu ieguldot tikai lauk-saimniecībā, bet rūpniecību neatbalstot. Nodokļu sistēma, kura neatbilstot mūsaiķu prasībām, jāpārstrādā. — P. G a i l i t s (zemn. sav.) aizrāda, ka progresīvais ienā-kumu nodoklis ir nesamērīgi augsts. Ne-var mūsu apstākļus, kur saimnieciskais stāvoklis nav tiklāt uzplaucis, salīdzināt ar Vakareiropu. Šis nodoklis kavē mūsu lauksaimniecisko attīstību. Progresīvais ienākuma nodoklis uz laukiem atceļams. Lauksaimnieki ar nodokļiem apgrūtināti, bet tirgotājiem par konfiscētām precēm sodi atlaisti. — J. C e l m s (kr. s.-dem.) kritizē nodokļu politiku, aizrādot, ka lauk-saimnieki progresīvo ienākuma nodokli maksā mazāk par algotiem darbiniekiem. U l m a n s (zemn. sav.) norāda, ka ar zemkopības pacelšanu — mēs pacelsim eksportu un laucinieku pirkšanas spējas, kā arī panāksim aktīvu tirdzniecības bilanci. Mums jāpabalsta zemkopība, bet ne rūpniecība, kura mūsu zemkopības valsti nevar plaukt.
Vēl reiz uzstājās B i l m a n s un atbild laba spārna runātājiem. Sēdi slēdz plkst. 1.40.

Vakara kopsēde

debātes atklāj R u d e v i c s (kr. s. d.) un liek priekšā uzņemt dienas kārtībā likumprojektus par darba laiku uz dzelz-ceļiem un c. K l i v e (z. sav.) liek priekšā uzņemt dienas kārtībā likumu par valsts drošību. Vēl izsakās F r. T r a s u n s un N i k. K a l n i ņ š (kr. s. d.). Pēdējais vērsas pret 4 % alus aizstāvjiem. D r. R e i n h a r d s (krist. nac.) ir pret pārrozījumu. G o l d m a n s (z. sav.) protestē pret N i k. K a l n i ņ a runu. B i l m a n s (kr. s. d.) arī vērsas pret Goldmani. P. B e r g s (d. c.) paziņo, ka balsos pret žūpības apkarošanas likuma grozīšanu.
Pieņem K l i v e s priekš-l i k u m u s uzņemt dienas kārtībā:

valsts drošības likumprojektu un p a r g r o z i j u m u s m i-nistru kabineta iekārtā. Pirmo priekšlikumu pieņēma ar 43 pret 41 balsīm, bet otro ar 46 pret 33. Uz Cielena priekšlikumu s t r i p o n o d i e-nas kārtības ar 1 balss vairākumu pārroz-ījums likumā par z a p l i b ā s a p-k a r o š a n u.

Tāpat uz Cielena priekšlikumu uz-ņem dienas kārtībā likumu par darba laika likumu uz dzelzceļiem; uzņem arī likumprojektu par galvas nauču atceļšanu.
Pēc dienas kārtības pieņemšanas tur-pinājas debātes pie f i n a n s ū m i-n i s t r i j a s b u d ž e t a.

K r. B a c h m a n i s (jauns.) uzsvē, ka lauku ražotāji d r a u d o-š o s a p m ē r o s a p k r a u t i a r p a r a d i e m, t ā ka b i s t a m i a p l i k t t o s a r n o d o k l i. P e d ē-j a i s s o l i s v a r l a u c i n i e k u s n o v e s t g a l i g ā p o s t ā. T ā p a t v ē l n e a t j a u n o t a s z v e j n i e c i b a u n k u g n i e c i b a. T ā m n o z a r e m j ā p i e g r i e z l i e l ā k a v ē r i b a. A r t o d e b ā t e s p i e f i n a n s u r e s o r a i e n ē j u m u b u d ž e t a i z b e i g t a s. R e f e r e n t s J. V e s m a n i s l ū d z n o r a i d i t C ē l e n a p r i e k š l i k u m u p a r l i n u m o n o p o l ā i e n ē j u m a p a l i e i n ā š a n u n o 4,5 u z 6 m i l j. l s. C i e l e n a p r i e k š l i k u m u n o r a i d a. F i n a n s u m i n i s t r i j a s i e n ē j u m a b u d ž e t u l s 128.196.573 a p m ē r o s p i e ņ e m a r 43, a t t u r o t i e s 25 b a l s i m.

Pie zemkopības ministrijas ienējumumu budžeta B i l m a n i s (kr. s. d.) ir n e a p m i e r i n ā t s a r v a l s t s m u i ž u m ā z o p e l ņ u.

J e z. T r a s u n s (Latg. d. p.) ir p a r m i n ē t o c e n t r u s a d a l i š a n u b e z z e m-n i e k i e m. K r. B a c h m a n i s (jauns.) uzsvē, v a r b ū t i b ū, k a v a l d i b a s e v m u i ž a s a t s t ā j u s i, l a i b ū t u a r k o a p b a l v o t n ā k o š o s v a r o j u s. M u i ž a s a d a l ā m a s b e z z e m n i e k i e m. A r i F r. T r a s u n s (Latg. dem.) ir p a r v a l s t s m u i ž u s a d a l i š a-nu. Z e m k o p i b a s m i n i s t r i j a s i e n ē j u m u b u d ž e t u l s 11.217.912 a p m ē r ā p i e ņ e m v i e n b a l s i g i.

Pie satiksmes resora budžeta Z e j-h o l t s (kr. s. d.) liek priekšā likvidēt v i e n d z e l z a c e l ā a r s t n i e c i b a s d a ļ u u n p i e v i e n t a u t a s l a b k l ā j i t ā b a m i n i s t r i j a i.

Pret to izsakās G a i l i t s (z e m s a v.), j o k r e i s t e s o c i a l d e m o k r ā t i i z e j o t n a c i o n ā l o d z e l z a c e l n i e k u b i e d r i b u t e r o r i-z ē š a n u.

Satiksmes ministrs P a u l u k s z i ņ o, k a Z e i b o l t a p r i e k š l i k u m s e s o t p ū r-n i g i n e v i e t ā, j o p i e l i k t a s v i s a s p ā l e s n ā k t p r e t n a b a d z i g u d z e l z a c e l n i e k u g i m e-n ē m.

D r. R e i n h a r d s (krist. nac.) uzsvē, k a D r. B a r o n a m i r l i e l i n e n o-l i e d z a m i n o p e l n i p i e s a n i t ā r ā s t ā v o k ā u z l a b o š a n a s u z d z e l z a c e l i e m. C e l m s (kr. s. d.) izsakās, k a s a t i k s m e s r e s o r a u z r ā d i t i e i e n ē j u m u m i 3 m i l j. l a t u e s o t p ā-r ā k n e c i g i.

B r. K a l n i ņ š (kr. s. d.) j a u-t a s a t i k s m e s m i n i s t r i u, k a s d a r i t s r a d i o-f o n a i e v e š a n a s l a b a. V e l ā l a i k a t e l s ē d i s l ē d z p l k s t. 10. N ā k a m ā s v i n i g ā s ē d e 1. m a i j ā p l k s t. 12. K ā r t ē j ā d a r b a s ē d e 5. m a i j ā.

policijas iecirkni kārtbniekus aizskāruši vārdiem dažī jauni cilvēki, nosaukdami kārtbniekus par „slepkavām“, „šmurgu-ļiem“. No pēdējiem policijai izdevās arestēt 18 g. veco Otto Jaunzemu (no Rēveles ielas 35) un Gertrudi Straujan no Stabu ielas 73. Policija nopratināts pari par 10 lieciniekiem no abām pusēm.
E. S m i l g i s l ū d z i s a r h i t e k t u S t ā l-b e r g u i z s t ā d ā t D a i l e s t e a t r ā p ā r b ū v e p l a n u, c e ļ o t j a u n u p i e b ū v i d ā r z a. N o d o-m ā t s i z b ā v ē t d i v a s z ā l e s u n s k a t u v e s. P i r m o — a m f i t e a t r i g u p r i e k š 1000 p e r-s o n ā m u o t r u — k a m e r s p ē ļ u p r i e k š 300 p e r-s o n ā m.

Sieviešu skaitliskais pārvārs. Rīga uz 100 vīriešiem ir sievietes: latvietes — 119, baltkrievietes — 120, lietuvietes — 121, židietes — 122, polietes — 139, lielkrievietes — 142, vācietes — 152 un igauņietes — 157.

Balstiesīgo vēletāju skaits Rīgā 216.163.

1. maijā aizliegts nēsāt ieročus. Administratīvais departaments iekš-lietu ministru uzdevumā papildinot rīkoju-mu par šaujamo ieroču nēsāšanas aizlie-gumu 1. maijā, paskaidro, ka pie auk-stiem ieročiem bez zobena, somu naziem u. c. ieročiem pieskaitāmi arī gumijas vai drāts steki, nūjas ar speciāli ierīkotiem duramiem vai sitāmiem un visi citi siša-nai izgatavoti priekšmeti. To nēsāšana 1. maijā aizliegta.

Apavnieku streiks. Inspekcijas starp-niecību nav lūguši ne strādnieki, ne uz-nēmēji.

Streiko tikai sīkas darbnīcas ar 3—5 strādniekiem. Glāznieka apavu fabrika (Brīvības iela 182) 40 strādnieki prasā 25 procentus algas paaugstinājumu, agrāko 30 procentu vietā. Lielākās fabrikas strādnie-

ki nav uzstādījuši nekādas prasības un darbu turpina. Iekšpilsētā neskreiko, jo dar-bas angstākas.

Cerams, ka streiks neieļgs un strād-nieki uzņemti vietosties par algu p a a u g s t i n ā š a n u.

Arzemu paku sastēgums. Centu-lā pasta kantori novērojams atkal arzemu paku sastēgums. Muiņas ierēdņi nesēj visas pakas laikā nomuitot, un pakas n e m ā j i e m u z v i ņ ā m j ā g a i d a v a i r ā k d i e n a s.

Sludinājumu iesniedzējiem par zūp. Dažas iestādes vēl arvienu adresē sludin-ājumu mūsu redakcijai. Aizrādam, k a s l u d i n ā j u m i p i e s ū t ā m i t i e-š i k a n t o r i m.

Jaunatnes sapulce. K r i s t i g ā j a u n a t n e s s a v i e n i b ā E p w o r t h - L i g a s a r i k o 1. m a i j ā p l k s t. 5. p. p u s d. L i e l ā G i l d ē m a s u s a p u l c i j a u n a t n e i, k u r ā a r r u ņ ā m p i e d a l i š i e s D r. G. A. S i-m o n s u n c i t i g a r i g i d a r b i n i e k i. D z i e d ā s a p v i e n o t s j a n k t s k o r i s, k o n c e r t d z i e d ā t ā j a K. C e l m j ā k z e u a b a r i t o n s o l i e t s K. R o-z e n b e r g a k g s.

Bērnu svētki. Latvijas bērnu drau-gu biedrība kopā ar Rīgas skolotāju arod-biedrību u. c. organ. sarīko 21. maijā „Sauls darza“ bērnu svētkus pēc agrākā skolu muzeju biedrības bērnu svētku p a-r a u g a a r z i n ā t n i s k ā m, m ā k s l a s u n c i t ā m n o d a l ā m. P a r e d z ē t ā p l a s ā u n v i s p u s j ī g a p r i e k š n e s u m u d a ļ a, k u r ā ņ e m s d a l i b ū a p-v i e n o t s b ē r n u k o r i s a r a p m. 500—600 d z i e d ā t ā j i e m, b ē r n u o r k ē s t r i, s i m f o n i s k a i s o r k ē s t r s p l a s t i k a s u n t a u t i s k o d e j o ņ u u z v e-j e d u m i, s p o r t s, r o t ā l a s u. t. t. B ē r n u d i-e-n ā s 23. m a i j ā: L a t v. b ē r n u d r a u g u b i-e-d r i b a n o d o m ā j u s i s a r i k o t b ē r n i e m b e-z-m a k s a s t e a t r ā i z r ā d e s, b ē r n u r i t ū m u n k o n-c e r t u.

Taksomotoru skaita pavošana. Tuvākās dienas parādīsies apgrozībā Rīgā vēl 35 taksomotori jauna tipa „Sevrolet“.

Autosatiksmi līdz aerodromam pagarināt ierosinājusi pilsētas valde. Otrā Latv. Lietišķās mākslas izstāde būs atvērta 1., 2. un 3. maijā.

L. Štengel pēc līdzšinējās krievu drāmas izjūšanas nodomājis pāriet uz Nac. teātri. Streiki akmeņkaltuvēs. Iesākušies streiki dažās Rīgas akmeņkaltuvēs, kurā strādnieki uzstādījuši salmnieciskas prasības.

Māksla.

Eduarda Ramata (baritona) un Jāņa Lindberga (basa) dziesmu vakars notiek šodien Technikumā zālē pulksten pus 9 vakarā. Piedalās komponists Alfreds Kalniņš.

Bronislavs Hubermans, pasauleslavenais vijolnieks piedalīsies Nacionālās operas 6. simfoniskā koncertā. Mākslinieks izvēlējies programai Bacha, Čaikovska un Brāmsa koncertus.

Dažādas ziņas.

Bulgaru sazvērnieku tiesāšana. „Zeit“ ziņo no Bulgārijas, ka elles mašīnas sprādziena lieta iejaukto sazvērnieku prava sāksies 1. maijā.

Franču karaspēka operācijas Marokā.

No Marokas oficiāli ziņo, ka franču karaspēka daļām, kurās operē Uergas novadā, izdevies ar gaisa flotes palīdzību bez zaudējumiem atsist nemiernieku grupas.

Mumm "visaugstākā labumā." Armijas Ekonomiskais Veikals Rīgā.

Pēdējās ziņas.

Vācijas atbrūošanu pastiprinās. Vakar notika vēstnieku konferences sēde, kurā apsprieda Vācijas atbrūošanas jautājumu.

Vācijas moraliskā atbrūošana esot galīgi izjaukta ar Hindenburga ievēlēšanu. Tādēļ jāpanāk materiāla atbrūošana līdz pēdējai iespējamībai.

Daba un zinātne.

Gaidāmais laiks šodien. Gaisa spiediens zem normālā. Ziemeļu-rietumu daļā: stipri ziemeļ-austrumu vēji, mākoņains brīžiem lietus, temperatūra ap +8° C.

Grāmatu galds.

„Lauku gļemēzis“. L. L. Centraļbiedrības augu aizsardzības institūts izdevis skrejlapu „Lauku gļemēzis“ 15.000 eks., kuru par brīvu izplata lauksaimniekiem.

Saimnieciskā dzīve. Naudas kurss Rīgas biržā.

Table with exchange rates for various currencies (Amerikas dolars, Anglijas mārciņa, Estijas markas, Lietuvas liti, zelta vācu m.) for April 28 and 29.

Atbildīgā redaktora v. i. Edvins Mednis. Izdevējs: Armijas spiestuve.

Advertisement for Paulis Pētera d. Mūrnieks, jaunkareivis, Pulka komandiers un karavīri.

Arfens advertisement listing various types of ammunition (waru, forwaru, alvu, zintu, aluminiju, fwinu) and their prices.

Advertisement for Karā Būvniecības Pārvaldes Leepajas grupa, maza kšolišanā, detailing hydroplane services.

Advertisement for Paulis Pētera d. Mūrnieks, jaunkareivis, Eskadrona k-rs, virsnieki, instruktori un kareivji.

Galvenā intend. pārvalde advertisement for various types of ammunition (waru, forwaru, alvu, zintu, aluminiju, fwinu) and their prices.

Nacionālā Opera advertisement for G. Baklanova pēdējā viesu izrādē Demons.

Large advertisement for Rigas Kara Slimniza i s d o s masafsolifchanā, offering medical services.

Galvenā intenu. pārvaldes advertisement for various types of ammunition (waru, forwaru, alvu, zintu, aluminiju, fwinu) and their prices.

Nacionālais Teatris advertisement for Uguni and other theatrical performances.